

20

**OBLJETNICA
MJEŠOVITOG PJEVAČKOG
ZBORA**

"Dr. Matko Laginja"

KLANA

1979. - 1999.

Zbornik Društva za povjesnicu Klana

Izdavači:

Mješoviti pjevački zbor "Dr. Matko Laginja"
Katedra čakavskoga sabora - Društvo za povjesnicu Klana

Svezak 5 Posebno izdanje 1

Urednički odbor:

Dušan Prašelj
Anton Fućak
Margareta Princ
Anton Starčić
Ivan Šnajdar

Urednik:

Ivan Šnajdar

Tisak:

GRAFOTISAK Rijeka

Naklada:

400 primjeraka

Prava pridržana.
Izlazi povremeno

Naslovna omotna stranica:
Skulptura dr. Matka Laginje u Klani.

Posljednja omotna stranica:
Giovanni Pieroni, Klana - Grafika iz 1639. godine.

KLANSKI KRAJ KANTA

ZBIRKA ZBORSKIH SKLADBI IZ REPERTOARA
MJEŠOVITOG PJEVAČKOG ZBORA
"Dr. MATKO LAGINJA" - KLANA

Klana, 1999.

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Sveučilišna knjižnica Rijeka

UDK 78.087.684 (497.5 - 2 Klana)
784.4 (497.5)

Klanjski kraj kanta:

Zbirka zbornih skladbi iz repertoara Mješovitog
pjevačkog zbora Dr. Matko Laginja - Klana. - Klana: Katedra
Čakavskog sabora, Društvo za povjesnicu Klana, 1999. - 110 str. :
ilustr., note; 24 cm. - (Zbornik Društva za povjesnicu Klana.
Posebno izdanje 1; sv. 5)

ISBN 953-96373-4-1

1. Mješoviti pjevački zbor Dr. Matko Laginja (Klana)

Čitatelju

Godina 1979. je u jednom dijelu povijesti ovog kraja posebno značajna. Te godine osnovan je u Klani pjevački zbor "Matko Laginja".

Bilo je više prijedloga o imenu koje će nositi zbor, no prevladalo je mišljenje da to bude ime najvećeg sina ovoga kraja, Klanjca Matka Laginje.

U početku rada društva broj pjevača kretao se nekoliko godina oko brojke pedeset. Entuzijizam nije izostajao. Niti jedna značajna kulturna ili društvena manifestacija na našem području nije prošla a da se među organizatorima nije pojavilo društvo pjevača. Redali su se nastupi, kako doma, tako i diljem Hrvatske, Slovenije i Italije. Znalo se domete i glasovne mogućnosti članova zbora, pa se nikada nije težilo nekim vrhunskim pjevačkim dometima. Broj članova stalno je padao i oscilirao, no u zadnjih nekoliko godina kreće se oko broja trideset i pet. Članovima zbora bilo je stotinjak pjevača. Prevladani su i dugogodišnji komentari domaćih ljudi "čujan da se zbor raspada". Valja priznati da su stalno prisutni problemi članstva, stručnog rukovođenja, financiranja, grijanja prostora za probe i drugo.

Zahvaljujući entuzijizmu i zaljubljenosti u pjesmu i svoj kraj dvadesetak članova zbora, koji su u dvadeset godina dali dio sebe i svojeg slobodnog vremena, doživjeli su to da mogu proslaviti značajan jubilej postojanja jednog društva. Nažalost deset naših članova pjevača neće uveličati naše slavlje, jer su otišli zauvijek iz naše sredine. Svaki član koji dvadeset godina djeluje u društvu prisustvovao je na oko 600 proba, ima oko 160 javnih nastupa, te nezabilježeni broj sudjelovanja u organiziranju raznih manifestacija u našem kraju. Najlakše je bilo održati osnivačku skupštinu, no trebalo je u svakakovim uvjetima kontinuirano djelovati i raditi punih DVADESET GODINA. Zato svim članovima Mješovitog pjevačkog zbora "Matko Laginja" jedno veliko hvala za dosadašnji rad i čestitke za veliki jubilej sa porukom "ustrajte u daljnjem radu, jer pjesma združuje ljude". Članovima društva želim uspješan daljnji rad i SRETNU NOVU 2000 GODINU.

Klana, prosinac 1999. godine

Predsjednik Mješovitog pjevačkog zbora
"Matko Laginja" Klana
Anton Starčić

Dio sudionika osnivačke skupštine Zbora 4. srpnja 1979.

U POVODU 20. OBLJETNICE ZBORA

O KLANJSKIM KULTURNIM ZBIVANJIMA

Krajem prošlog i početkom ovoga stoljeća u Klani su se zbile važne društvene promjene. Početkom 1899. godine Istarski sabor donio je odluku o osnivanju Općine Klana.

Dana 27. travnja 1901. konstituira se Upravno vijeće Općine Klana, a predsjednik vijeća postaje ugledni mještаниn Josip Gauš. Učitelji i imućniji mještani još su u prošlom stoljeću počeli nabavljati hrvatski tisak, koji se pomno čita i širi kroz mjesto, čime se pomalo stvara navika čitanja i druge kulturne navike.

Zalaganjem učitelja Vinka Šepića u Klani je osnovan tamburaški zbor, a 1904. inicijativom općinskog tajnika Vjekoslava Cucančića i Čitalnica "Napried". Tadašnji klanjski učitelj, koji je kasnije postao poznati skladatelj, Ivan Matetić Ronjgov uz crkveno uči djecu i svjetovnom pjevanju, kao što je još u prošlom stoljeću radio i poznati klanjski učitelj Jakov Lusnik.

U klanjskomu se kraju tako stvara svojevrsna kulturna klima. Kontinuitet kulturnih zbivanja onemogućio je I. svjetski rat. U najtežim, završnim godinama rata prestaje sa radom tamburaški zbor. U vrijeme talijanske vladavine, i II. svjetskog rata, zamire gotovo svaka kulturna djelatnost.

Nakon II. svjetskog rata, u eri poratnoga entuzijazma, u Klani je osnovan Dom kulture, a uskoro je u njemu proradila čitaonica i knjižnica. Tako je stvoreno središte okupljanja mladeži što je uskoro, 20.XI.1947. godine, urodilo osnivanjem pjevačkoga zbora. Isprva ga vodi jedan učitelj. U vođenju zbora pomaže Tone Raspor, a potom ga izvjesno vrijeme i vodi. Zbor u početku djeluje bez prekida, a potom povremeno. Kasnije vođenje novoosnovanih dramskih sekcija, mjesne i omladinske te vođenje zbora preuzimaju učitelj Zlatan Milošević i učiteljica Bruna Barak. Duže razdoblje zbor stručno i kvalitetno vodio glazbeno školovani dirigent Stanko Jurdana. On je na probe i na nastupe u Klanu dolazio iz Jušića i Opatije, što je u vrijeme vrlo loše prometne povezanosti bio izuzetan napor. No, izlagao se poteškoćama, kako je sam više puta izjavljivao, samo zbog toga jer mu je bilo žao napustiti zbor takvih iznimnih glazbenih i glasovnih mogućnosti.

Zbor je vrlo često nastupao, uglavnom u Klani, ali i izvan nje, jer su se u to vrijeme vrlo često održavale priredbe. No, kada su se prometnim problemima priključili zdravstveni, dirigent Stanko Jurdana odlazi, a zbor nakon kraćeg vremena prestaje s radom.

No glazbeni život u Klani nije nestao gašenjem rada zbora. U Klani je bilo i drugih vidova glazbenoga života. Godine 1949. obnovljeno je kino, u kojem se održavaju najraznovrsnije kino predstave s dokumentarnim predigrama. Izgrađena je i pozornica za razne kulturne potrebe i priredbe. Još dugo nakon rata u školi su djelovale veće ili manje grupe - zborovi učenika, koji su nastupali u raznim prigodama.

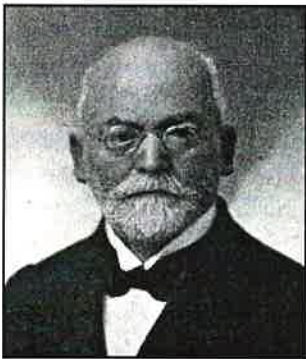
Nema pouzdanih, zapisanih podataka o još jednom vidu zbornog pjevanja u Klani - o zbornom crkvenom pjevanju. No, činjenica je da ono ima u Klani dugu tradiciju te da je okupljalo ponajbolje pjevače i pjevačice. Mnogi članovi crkvenog zbora pjevali su u svjetovnom zboru kada je on postojao. Takva je situacija i danas, kada u Klani djeluje organizirani crkveni zbor.

Školske 1952/53. godine učitelj i upravitelj škole Božo Peršić nabavio je 12 tambura, ali kako škola nije imala glazbeno školovanoga učitelja, one se gotovo i nisu upotrebljavale. Ivan Benaš, novoimenovani upravitelj škole, 1954. godine osniva školski, pa potom omladinski tamburaški zbor i uz pomoć ondašnje Zadruge nabavlja nove, kvalitetne tambure sistema Jankomir. Oba su zbora godinama uspješno nastupala u Klani i izvan nje na mnoštvu različitih priredbi, nastavivši tamburašku tradiciju započetu na samom početku stoljeća. No, nakon odlaska Ivana Benaša, iz Klane 1959. godine, novi dirigent i voditelj nije pronađen i zbor prestaje s djelovanjem.

Odlasci dirigenata, ciklička zasićenost i nedostatak poticaja doveli su do privremenog zamiranja glazbenoga života i zbornog pjevanja.

Međutim, prestankom rada zbora nije se prestalo pjevati. Oduvijek se pjevalo u gostionicama u raznim prigodama, ali i privremeno po raznim dijelovima Klane, a najviše na Vasi. Navečer bi se okupile grupice mladića, koji su se glasovno slagali i tada bi u ljetnim noćima Klanom odzvaljala sjetna, uhu ugodna pjesma, koja se pomno slušala i u kojoj se uživalo. Pjevalo se i za vrijeme košnje na Gumancu. U smiraj dana, nakon napornoga rada, skupila bi se mladež kod nečijega "kuća" te bi tada pjevali i svirali za svoju dušu. No organiziranoga pjevanja nije bilo. To je potrajalo gotovo dva desetljeća.

Krajem sedamdesetih godina društveni i sportski život u Klani je intezivan. Osjeća se potreba i za oplemenjivanjem društvenih i kulturnih zbivanja.

dr. Matko Laginja

PONOVNO AKTIVIRANJE ZBORA

Grupa entuzijasta, na poticaj, nakon duže svestrane pripreme organizira osnivačku skupštinu, bolje rečeno obnavlja u Klani, mjestu vrsnih pjevača, rad pjevačkog zbora.

Uz prisustvo preko stotinu sudionika 4. srpnja 1979. godine osniva se Mješoviti pjevački zbor.

Zbor je dobio ime po najvećemu klanjskomu sinu, dr. Matku Laginji, odvjetniku, piscu, političaru, narodnom zastupniku, povjesničaru, "ocu Istre", banu hrvatskome, svestranom čovjeku čiji je život i djelo inspiracija ljudima

ovoga kraja, a nadaleko je poznato.

Uz pomoć Mjesne zajednice Klana, Šumarije Klana i Drvne industrije Klana nabavljen je pijanino i odijela, a vijećnica Mjesne zajednice prilagođena je za probe zbor.

Na probe dolazi veliki broj novoupisanih članova, radi se intenzivno, s mnogo volje i zalaganja.

Rezultati rada i uloženoga truda u cjelokupne pripreme došli su do izražaja 26. studenog 1979. godine, na dan prvoga nastupa Zbora pod ravnanjem maestra Dušana Prašeljca. Taj će nastup ostati zapisan kao jedan od najvažnijih kulturnih događaja u povijesti ovoga kraja. Samome nastupu prethodilo je otkrivanje spomen ploče Ivanu Matetiću Ronjgovimu na zgradi Osnovne škole Klana, u znak sjećanja na njegov rad u Klani početkom stoljeća. Klanjska kino dvorana na večer je bila premala da primi sve one koji su htjeli pratiti prvi nastup Zbora. Zbog izuzetno uspješnoga nastupa Zbora, ali i zbog nastavljanja jedne kulturne tradicije, oduševljenju nije bilo kraja.

Zbor u prosincu 1980., godinu dana nakon prvoga nastupa u svojim prvim kostimima.

ZBOR NOSITELJ KULTURNIH ZBIVANJA

Od tada, pa do današnjega dana nije bilo ni jednoga važnijeg događaja u našem kraju, a da Zbor nije svojim nastupom uveličao ili zaokružio ta zbivanja.

Sudjeluje na svim prigodnim manifestacijama, otvaranjima proizvodnih, zdravstvenih, obrazovnih, lovačkih i drugih objekata, obilježava obljetnice, sudjeluje na

smotrama amaterskog stvaralaštva, smotri Naš kanat je lip u Poreču, gostuje zasebno i u delegacijama u Hrvatskoj i inozemstvu (Slovenija, Italija), organizira razne proslave i zabave, mnogostruki je nositelj i organizator tradicionalne klanjske proslave Rokove, čime se godinama značajno samofinancira. Nećemo pogriješiti ako kažemo da je Zbor sve ove godine bio žarište kulturnoga života našega kraja, a do osnutka Katedre čakavskoga sabora, jedina kulturna udruga Klane.

Zbor postaje jedan od najznačajnijih promicatelja Klane. Zahvaljujući Zboru i njegovim nastupima o Klani i našem kraju čulo se u Hrvatskoj i izvan nje, i to tamo gdje inače nikad ne bi doprlo ime našega mjesta.

Jednom riječju zbor je jezgra kulturnih događanja. Svojim sudjelovanjem oplemenjuje svaki događaj i daje mu onaj poseban naglasak i ugođaj.

Od prvoga dana rada Zbora sudjeluje velik broj pjevača iz većine mjesta našega kraja, najviše iz Klane. No, Zbor nikada nije okupio sve izuzetno kvalitetne pjevače, koje je Klana imala. Članska disciplina, redovito pohađanje proba, podređivanje svojih poslova društvenim, neki najkvalitetniji nisu mogli prihvatiti, pa je njihova pomoć zboru izostala, a slušatelji su ostali prikraćeni za njihovu pjesmu.

Zbor je u ljeto 1981. godine svojim nastupom oplemenio takmičenje sjekača šumarija Šumskog gospodarstva Delnice održanom u Klani.

NAJZNAČAJNIJI NASTUPI ZBORA

Među mnogobrojnim nastupima, neki su članovima Zbora bili posebno ugodni, ili su im ostali u sjećanju zbog njihove društvene važnosti i spektakularnosti.

Od 1980. do 1991. godine Zbor redovito svake godine sudjeluje na glazbenim

Članovi Zbora na izletu u Kopački rit prigodom gostovanja u Iloku, rujna 1982. godine.

Črnomelj, 14. lipnja 1986. - Zbor je tada nastupio prvi puta na Srečanjima lovskih pevskih zborov in rogistov Slovenije.

manifestacijama Radničko - kulturno stvaralaštvo, kada se ta manifestacija gasi. Toj manifestaciji Zbor je u više navrata i domaćin.

Inicijativom maestra Dušana Prašeljja, inače lovca LD "Zec" Klana, Zbor 1981. godine uvodi u svoj repertoar i lovačku pjesmu te tako postaje i lovački pjevački zbor, tada i danas jedini u cijeloj Hrvatskoj. Poticaj iz susjedne nam Slovenije, gdje je lovačka glazba izuzetno razvijena, te potreba da se zadovolje i kulturne potrebe sve brojnije i organiziranije populacije lovaca Hrvatske, uvjetovali su u međuvremenu osnivanje čak šest grupa lovačkih rogista. Danas oni, zajedno sa klanjskim zborom njeguju lovačku glazbu i pjesmu.

Nedugo iza uvođenja lovačke pjesme u repertoar, uz pomoć sponzora nabavljene su lovačke uniforme, pa je od tada na nastupima u uniformama, lovački ugođaj potpun.

Prvi nastup kao lovački, Zbor je imao 1981. godine u Zagrebu na proslavi 100. obljetnice lovstva u Hrvatskoj. Zbor koristi prigodu i po završetku svečanosti odlazi na Mirogoj na grob dr. Matka Laginje, gdje hrvatskome velikanu čije ime nosi, odaje počast.

Mladomu je Zboru nastup na spektakularnoj republičkoj manifestaciji bio poticaj i ugoda za uloženi trud, a dobro je poslužio popularizaciji društva. Iz Zagreba Zbor odlazi na dvodnevno gostovanje u Mariju Bistricu gdje sudjeluje u tradicionalnim svečanostima otakanja i krštenja vina.

Polovicom rujna 1982. Zbor gostuje u Osijeku, Đakovu i Iloku na nezaboravnim tradicionalnim manifestacijama berbe grožđa.

U ljeto 1991. Zbor je bio domaćin XVIII. po redu Srećanja lovskih zborova in registov.

Pjevači su posebno rado nastupili 24. srpnja 1983. godine na otvaranju lovačke kuće "Prve njive", koju su lovci LD "Zec" Klana izgradili vlastitim trudom i sredstvima. Napomenimo da je LD "Zec" Klana pokrovitelj Zbora.

U posebno ugodnom sjećanju ostala su članovima Zbora, zbog izvanrednog prijama, dva gostovanja 1984. i 1986. godine u Agliani u Italiji, rodnom mjestu u Klani poginulog talijanskog partizana Germana Beluccija.

Od 1986. godine, kada je Zbor na poziv prvi put nastupio na Srećanjima lovskih pevskih zborov in rogistov Slovenije u Črnomlju, klanjski pjevači svake godine nastupaju na toj manifestaciji, a ove je godine to bilo po 14 put.

Zbor je u znak priznanja dobio priliku da 1991. godine bude domaćin i organizator 18. Srećanja. Preuzetu obvezu obavio je tako dobro da je odlikovan od lovačkog saveza Slovenije zbog izvrsne organizacije i gostoljubivosti. Hrvatski lovački savez još je tri puta pozivao klanjski zbor na svoje manifestacije. 12. prosinca 1992. godine zbor je pozvan na proslavu 100. obljetnice "Lovačkog vjesnika", 25. prosinca 1995. godine na I. Lovački bal lovačkog saveza Hrvatske, te na prvu lovačku izložbu Hrvatske "Lovac - priroda - divljač" 23. ožujka 1996. godine.

Klanjski Zbor bio je domaćin III. susreta hrvatskih lovskih rogista i zborova 29. svibnja 1999. Na slici zajednički nastup svih sudionika susreta na stepeništu crkve Sv. Jerolima. (Foto B. Sušanj)

Klanjski Zbor od osnutka njeguje narodnu pjesmu s naglaskom na istarsko-primorski melos, posebnu lovačku pjesmu, a od 1991. godine uvodi u svoj repertoar i duhovnu glazbu domaćih skladatelja.

Početakom 1991. godine Zbor uvježbava Jubilarnu misu klanjskoga skladatelja prof. Jerolima Gržinčića i prvi je put izvodi u župnoj crkvi sv. Jerolima 1. travnja 1991.

Klana, 8. studenog 1992. - Nastup na priredbi u povodu 140. obljetnice rođenja dr. Matka Laginje.